

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ทำให้โครงสร้างต่างๆ ของประเทศต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านการบริการ ด้านพลังงาน ด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี ด้านอสังหาริมทรัพย์ ด้านการอนามัย และด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ในระยะยาวระบบเศรษฐกิจจึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยเงินทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งแหล่งเงินทุนที่สำคัญมาจาก 2 แหล่ง นั่นก็คือ แหล่งเงินทุนภายในประเทศและแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ แหล่งเงินทุนจากต่างประเทศนั้น ได้มาจากการกู้ยืมจากต่างประเทศ ส่วนแหล่งเงินทุนภายในประเทศนั้นก็ได้มาจากการออมของคนในประเทศ ได้แก่ การออมของครัวเรือน การออมของธุรกิจ การออมของรัฐบาล และการออมของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสำคัญ ที่จะสามารถทำให้ภาครัฐมีเงินลงทุนในการพัฒนาประเทศได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการออมในภาคครัวเรือนถือว่าเป็นการออมที่มีความสำคัญอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการออมในภาคครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายได้และรายจ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนด้วย

เนื่องจากการที่ประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และได้ก้าวไปสู่ความทันสมัยภายใต้กรอบของทุนนิยม ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมการเรียนรู้ มีการเปิดรับวัฒนธรรมอย่างเสรีและที่สำคัญสังคมได้ให้การยอมรับวัฒนธรรมแบบบริโภคนิยม ส่งผลให้เกิดการบริโภคที่ฟุ้งเฟ้อ เกิดความอยากได้อย่างมีเหมือนๆกับคนอื่น ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้เกิดการสร้างหนี้ขึ้น โดยเฉพาะในภาคครัวเรือนซึ่งมีฐานะเป็นผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นนี้จะส่งผลกระทบต่อในหลายๆ ด้าน ทั้งคุณภาพชีวิตและคุณภาพการบริโภค จึงทำให้เกิดเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นอย่างมากในปัจจุบันขึ้น นั่นก็คือ ปัญหาหนี้สิน ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสำคัญและหลายๆ หน่วยงานพยายามหาแนวทางในการแก้ไข

จากการสำรวจรายได้ ค่าใช้จ่าย การออม และหนี้สินในภาคครัวเรือนทั่วประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2554 สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าภาคครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยที่สูงกว่า ค่าใช้จ่าย ส่วนต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายนี้ โดยส่วนใหญ่แล้วจะนำไปเก็บออมเพื่อนำไปใช้ในยามจำเป็น แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าการออมในภาคครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง

เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่หนี้สินต่อครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในแต่ละปี โดยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนนั้น คิดเป็น 5.8 ถึง 6.8 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 รายได้ ค่าใช้จ่าย การออมและหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประเทศไทย
พ.ศ. 2549 – 2554

ปี	รายได้เฉลี่ยต่อ ครัวเรือน (บาท)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อ ครัวเรือน (บาท)	การออมเฉลี่ยต่อ ครัวเรือน (บาท)	หนี้สินเฉลี่ยต่อ ครัวเรือน (บาท)
2549	17,787	14,311	3,476	116,585
2550	18,660	14,500	4,160	116,681
2551	19,633	15,942	3,691	135,166
2552	20,903	16,205	4,698	134,699
2554	23,236	17,403	5,833	134,900

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรีน

ในกรณีของข้าราชการครูซึ่งเป็นอาชีพหนึ่งในภาคครัวเรือน ก็ได้รับผลเช่นเดียวกับบุคคลอื่นๆ ในสังคม คือการตกเป็นเหยื่อของการบริโภคตามระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งได้กระตุ้นให้มีการบริโภคอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ครูที่อยู่ในฐานะผู้นำในสังคม หรือบางคนที่อยู่ในฐานะผู้บริหารและในฐานะข้าราชการที่มีศักดิ์ศรี ยิ่งต้องทำตัวให้สมบูรณ์แบบ ทำให้ครูต้องมีค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย การใช้จ่ายเพื่อแสวงหาความสะดวกสบายให้กับตนเองและครอบครัว การจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลืองานสังคม ทั้งเพื่อนร่วมงานและชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น มีการจ่ายเงินเพื่อกินเลี้ยงพบปะสังสรรค์ หรือการเลี้ยงต้อนรับ จ่ายเงินซื้อสินค้าที่มีราคาแพง เพื่อเสริมความภูมิใจ ความมั่นใจ การยอมจ่ายเงินช่วยงานสังคมมากกว่าคนอื่น เป็นต้น ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ส่งผลให้ครูบางคนต้องกู้หนี้ยืมสิน เพื่อนำไปใช้ในการตอบสนองความต้องการของตนเอง รวมถึงเพื่อแสดงศักยภาพของความเป็นผู้นำกลุ่มอยู่ในสังคมได้อย่างมีหน้ามีตาเทียบเท่ากับคนอื่นๆ ซึ่งปัญหาการมีหนี้สินของครูนั้น ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อตัวเองเท่านั้น ยังมีผลต่อการจัดการทางการศึกษาของครูและจะส่งผลกระทบต่อปวงนักเรียนทำให้ได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพอีกด้วย

จากการสำรวจหนี้สินของครูทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2554 พบว่าครูมีหนี้สินเฉลี่ยต่อคนสูงถึง 1,169,822.29 บาท ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยของครูต่อเดือนแล้วก็นับว่าเป็นหนี้สินที่สูงมาก รายละเอียดดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ผลสำรวจหนี้สินครูทั่วประเทศจากแหล่งต่างๆ ประจำปี 2554

แหล่งหนี้สิน	จำนวน (คน)	คิดเป็น ร้อยละ	มูลค่าหนี้ (ล้านบาท)	เฉลี่ย/คน (บาท)
สหกรณ์ออมทรัพย์ครู	467,143	61.44	766,081	1,639,928.24
สินเชื่อโครงการพัฒนาชีวิตครู	93,140	12.25	111,315	1,195,136.35
หนี้นอกระบบ	200,000	26.31	12,000	60,000.00
รวม	760,283	100.00	889,396	1,169,822.29

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อเปรียบเทียบหนี้สินเฉลี่ยต่อคนของครูกับหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน พบว่าหนี้สินเฉลี่ยต่อคนของครูสูงกว่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนประมาณ 1 ล้านบาท หรือ 8.67 เท่า

จากข้อมูลในตารางที่ 1.2 จะเห็นได้ว่าครูสามารถใช้บริการสินเชื่อได้จากสถาบันการเงินทั่วไป และจะเห็นได้ว่าแหล่งเงินกู้ที่ใหญ่ที่สุดของครูก็คือสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ของตน โดยจากครูที่เป็นหนี้ทั้งหมดทั่วประเทศจำนวน 760,283 คน มีครูที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ครูถึง 467,143 คน เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นแหล่งที่อำนวยความสะดวกด้านสินเชื่อแก่ครูในเขตพื้นที่นั้นๆ เช่นเดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ถือได้ว่าเป็นแหล่งเงินกู้รายใหญ่ในการให้สินเชื่อแก่ครูในจังหวัดลำพูน

จากการสำรวจหนี้สินของครูในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2554 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดลำพูน เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด จำนวน 5,764 คน ในจำนวนนั้นมีสมาชิกที่เป็นหนี้สหกรณ์ จำนวน 3,831 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.46 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีหนี้สินเฉลี่ยต่อคน 684,819.33 บาท โดยคิดเป็นยอดหนี้รวมมากกว่า 3,947 ล้านบาท ทั้งนี้ยังไม่ได้รวมผู้ที่เป็หนี้จากสถาบันการเงินอื่นๆ และจากการสำรวจหนี้สินครูนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2554 จะพบว่าหนี้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด มีจำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ดังแสดงในตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด

ปี	สมาชิกที่เป็นหนี้		เงินให้กู้แก่สมาชิก		หนี้สินเฉลี่ยต่อคน	
	จำนวน (คน)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	จำนวน (บาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	จำนวน (บาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2550	3,627	1.68	1,929,156,495.27	17.35	400,905.34	-13.03
2551	3,767	3.86	2,278,420,289.25	18.10	444,830.20	10.96
2552	3,775	0.21	2,694,978,363.14	18.28	501,858.17	12.82
2553	3,672	-2.73	2,923,062,449.26	8.46	524,598.43	4.53
2554	3,831	1.48	3,947,298,597.15	35.04	684,819.33	30.54

ที่มา: รายงานกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ประจำปี 2550 - 2554

นอกจากการให้สินเชื่อแล้ว สหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ยังได้ส่งเสริมสมาชิก ทางด้านการออมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด อีกด้วย โดยการออมแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การถือหุ้นของสมาชิกและการฝากเงินออมทรัพย์ โดยการถือหุ้น ซึ่งจะเป็นการออมในระยะยาวและผลตอบแทนที่ได้รับจะอยู่ในรูปของเงินปันผล ส่วนเงินออมทรัพย์ผลตอบแทนที่ได้คือดอกเบี้ย มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.75 ซึ่งสูงกว่าสถาบันการเงินอื่นๆ และจากการสำรวจการออมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด พบว่า การออมในรูปของการถือหุ้นมีมูลค่าสูงกว่าการออมในรูปแบบเงินออมทรัพย์คิดเป็น 1.6 ถึง 2.7 เท่าของเงินฝากออมทรัพย์ และการออมเฉลี่ยต่อสมาชิกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี รายละเอียดดังตารางที่ 1.4 แต่อย่างไรก็ตามการออมเฉลี่ยต่อสมาชิกยังคงมีมูลค่าน้อยกว่าหนี้สินเฉลี่ยต่อสมาชิกที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน

ตารางที่ 1.4 การออมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด

ปี	จำนวนสมาชิก (คน)	เงินรับฝาก (บาท)	เงินฝากเฉลี่ยต่อสมาชิก	ทุนเรือนหุ้น (บาท)	ทุนเรือนหุ้นเฉลี่ยต่อสมาชิก
2549	4,475	364,761,545.87	81,510.96	1,002,723,180.00	224,072.22
2550	4,812	470,947,766.86	97,869.44	1,127,423,820.00	234,072.23
2551	5,122	537,741,613.13	104,986.65	1,276,560,660.00	249,230.90
2552	5,370	821,313,719.03	152,944.83	1,489,550,220.00	277,383.65
2553	5,572	1,032,371,040.70	185,278.36	1,712,915,870.00	307,414.91
2554	5,764	1,182,452,940.99	205,144.51	1,907,689,240.00	330,966.21

ที่มา: รายงานกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ประจำปี 2554

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูนั้น ได้มีหลายๆ หน่วยงานของภาครัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ดำเนินแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้สรุปว่า จะดำเนินการต่อยอดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครูที่ สกสค. ได้ดำเนินการร่วมกับธนาคารออมสิน พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 มีครูเข้าร่วมโครงการพัฒนาชีวิตครูจำนวน 88,827 คน มีเงินออม 448 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อที่ธนาคารออมสินอนุมัติให้ 77,028.27 ล้านบาท แต่จะมีการเปลี่ยนชื่อโครงการจากโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครู เป็นโครงการคุณภาพชีวิตครูสู่เศรษฐกิจพอเพียงและคณะทำงานได้จัดระบบแก้ไขปัญหาหนี้สินใหม่โดยใช้หลักการดังต่อไปนี้ คือ รวมหนี้สินที่มีอยู่เดิมไว้ในกองทุนเดียวกัน โดยการจัดตั้งกองทุนดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) และใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันของผู้เป็นหนี้เป็นเงินกองทุน ต่อรองขอลดดอกเบี้ยเงินกู้ในส่วนของผู้กู้รายเก่าและรายใหม่ และหาทางลดรายจ่ายโดยสร้างวินัยการเงิน จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย และลดความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เพิ่มรายได้ให้ครู โดยให้มีอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับอาชีพครู โดยจะประสานกรมส่งเสริมสหกรณ์ออกกระเปาะบกำกับการปล่อยกู้ของสหกรณ์ครูทั่วประเทศให้เข้มงวดขึ้น การปล่อยกู้ของสหกรณ์ต้องพิจารณาตามความสามารถในการผ่อนชำระหนี้ของครู เพื่อให้ครูมีเงินเดือนเหลือ หลังหักใช้หนี้ไว้พอกับค่าใช้จ่าย มีข้อเสนอให้ของงบประมาณในวงเงิน 1,000 ล้านบาท ตั้งเป็นกองทุนช่วยเหลือครูที่มีหนี้สาหัส ต้องได้รับการเยียวยา 10,000 คน และจะป้องกันไม่ให้ครูใหม่ที่มีอายุราชการ 1-5 ปี เข้ามาติดกับดักหนี้สินนี้ เพื่อสกัดการเพิ่มยอดครูที่เป็นหนี้ไม่ให้เกิน 8.8 หมื่นคน โดยการสร้างความมั่นคงแก่ชีวิตครูใหม่ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ

พอเพียง พร้อมทั้งหาทางช่วยเหลือค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานที่ทุกคนครัวของครูไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ที่อยู่อาศัย การศึกษานูตร และสิ่งอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวันด้วย

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะผู้ดำเนินการโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ได้จัดทำชุดเสริมสร้างค่านิยมเรื่องความประหยัดและการมีวินัยทางการเงิน สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามโครงการรณรงค์เพื่อการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างค่านิยมความตระหนักและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ลดการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ซึ่งชุดเสริมสร้างค่านิยมนี้มีจำนวน 4 เล่ม คือ เล่ม 1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการวิเคราะห์แนวทางการครองชีวิตในด้านเศรษฐกิจอย่างเหมาะสมและยั่งยืน เล่ม 2 เศรษฐกิจพอเพียง โดยจะมุ่งเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน เล่ม 3 การวางแผนการใช้จ่าย เป็นการศึกษาการวางแผนเศรษฐกิจในครอบครัว แนะนำแนวทางการจัดสรรรายได้ในแต่ละเดือนของครอบครัวเพื่อการใช้จ่าย รายละเอียดดังตารางที่ 1.5 และการสร้างระเบียบวินัยในครอบครัว เล่ม 4 สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย-เงินออม ตลอดปี เป็นการฝึก ศึกษาให้มีความประหยัดและการมีวินัยทางการเงินเพื่อให้รู้เท่าทันพฤติกรรมของตนเอง รักษาสมดุลระหว่างรายรับ - รายจ่าย และการเก็บออม

ตารางที่ 1.5 แนวทางในการจัดสรรรายได้ในแต่ละเดือนของครอบครัวเพื่อการใช้จ่ายและการออม

รายการ	ร้อยละของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
ที่อยู่อาศัย (ค่าเช่า หรือค่าผ่อนชำระหนี้เงินกู้ซื้อบ้าน)	25-30
ค่าอาหาร	25
ค่าเสื้อผ้า	10
ค่าเดินทาง (ค่ารถ ค่าน้ำมัน หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ซื้อรถ)	5-10
ค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์)	5
ค่ารักษาพยาบาล	5
ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และสันทนาการ (ท่องเที่ยว บ้าน 텈)	5-10
เงินเก็บออมหรือเงินลงทุน	5-10

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549)

จากปัญหาดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการบริโภคและการออมของข้าราชการครูที่มีหนี้สินในจังหวัดลำพูน เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคและการออมของครูที่มีหนี้สินในจังหวัดลำพูน ซึ่งผลจากการวิจัยนี้อาจนำไปเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสรรสวัสดิการในด้านต่างๆ แก่ข้าราชการครู รวมถึงการจัดสรรสินเชื่อ และสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคและการออมของครูที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด
- 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและการออมของครูที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด
- 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สินของครูที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทราบถึงพฤติกรรมการบริโภคและการออม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและการออม รวมถึงปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สินของข้าราชการครูที่มีหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดสวัสดิการด้านเงินกู้ที่มีความจำเป็นสำหรับครูในพื้นที่นั้นๆ และเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินของครู

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาถึง พฤติกรรมการบริโภค พฤติกรรมการออม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคและการออม ได้แก่ ปัจจัยรายได้และปัจจัยด้านทัศนคติ รวมถึงภาระหนี้สินและปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดลำพูนที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด โดยช่วงเวลาที่ศึกษา คือ ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2555

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริโภค หมายถึง ปริมาณการใช้จ่ายสำหรับการบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดยทำการวัดออกมาในรูปของค่าใช้จ่าย

การออม หมายถึง รายได้ส่วนที่เหลืออยู่ โดยไม่ได้ถูกนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ครูได้รับเข้ามา ซึ่งเงินที่ได้รับเข้ามานี้อาจจะมาได้จากหลายทาง เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ เป็นต้น

หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันตามกฎหมาย ระหว่างบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ ซึ่งจะมีความชอบธรรมที่จะบังคับอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าลูกหนี้ ให้ส่งมอบทรัพย์สินในระยะเวลาครบกำหนด

ปัจจัยด้านจิตวิทยา หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะบริโภคสินค้าและบริการนั้นๆ รวมถึงการออม ได้แก่ แรงจูงใจ เช่น การถูกกระตุ้นจากสื่อต่างๆ การรับรู้ การเรียนรู้หรือสังเกตการณ์จากผู้อื่น ทศนคติและความเชื่อ

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริโภคสินค้าและบริการนั้นๆ รวมถึงการออม ซึ่งเป็นผลมาจากวัฒนธรรมการบริโภคและการออม ครอบครัว และชนชั้นทางสังคม

วัฒนธรรมการบริโภค หมายถึง แบบแผนการบริโภคของผู้บริโภค ซึ่งได้รับเอาค่านิยมมาจากประเทศตะวันตก อันได้แก่ การรับประทานอาหารนอกบ้าน การแต่งกาย และการนันทนาการต่างๆ เป็นต้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น สื่อสารมวลชน สื่อบุคคล ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สถานภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกลุ่มเพื่อน

ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติการสอนหรือปฏิบัติงานบริหารหรือจัดการศึกษาในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved